

Komise pro cenné papíry

V Praze dne 28.8.1998

Věc: Smlouvy o převodu cenných papírů – výklad termínu “kupní cena” (§ 13 ZCP)

Problematika smluv o úplatném převodu se řídí zákonem o cenných papírech a subsidiárně obchodním zákoníkem, jehož úprava se použije jen tehdy, pokud ze ZCP (nebo též z povahy věci) nevyplývá úprava odlišná.

Ustanovení § 13 odst. 2 ZCP definuje, že k platnosti smlouvy se vyžaduje, aby v ní byly určeny převáděné cenné papíry a jejich kupní cena. V tomto případě **nelze použít odlišnou úpravu obchodního zákoníku**, konkrétně § 409, který umožňuje, aby místo určení kupní ceny byl ve smlouvě stanoven způsob jejího dodatečného určení. Ve smlouvě o převodu CP tedy nelze např. sjednat cenovou arbitráž, cenu nelze ani určit dodatečně na základě podkladů, které budou známy později, než smlouva vstoupí v účinnost.

Z výše uvedeného však nevyplývá, že kupní cena ve smlouvách o převodu CP musí být určena přesným vyčíslením. Za kupní cenu je nutno považovat též takovou konstrukci ceny, která je natolik konkrétní a vyčísitelná, že ji lze pod termín kupní cena zařadit.

K převodu zaknihovaného cenného papíru dochází až registrací ve Středisku cenných papírů. Smlouva o převodu se tedy stane účinnou až provedením registrace. SCP provede registraci bez zbytečného odkladu poté, co obdrží obsahově shodné příkazy od převodce i nabyvatele, které musí kromě jiného obsahovat i cenu sjednanou za úplatný převod CP. Z toho vyplývá, že konstrukce ceny bez určení konkrétní částky musí být u zaknihovaných cenných papírů vyčísitelná nejpozději v den, kdy jsou podávány příkazy k registraci.

Problém použití tohoto výkladu nevzniká ani v případech smluv, ve kterých je sjednáno právo opce, neboť § 14 ZCP právo opce výslovně označuje za odkládací podmínku. To znamená, že smlouva se stane účinnou jen tehdy a až tehdy, využije-li strana oprávněná z opce svého práva. Konstrukci ceny ve smlouvě bez jejího přesného vyčíslení lze tedy použít, odkazuje-li na fakta, která jsou objektivně zjistitelná nejpozději v den účinnosti smlouvy.

Ať už byla kupní cena smluvna jako konkrétní částka nebo jako výše zmíněný způsob výpočtu, je návaznost na účetnictví stejná.

Smlouva tedy může obsahovat i způsob určení kupní ceny – pokud lze toto určení provést již v okamžik účinnosti smlouvy, nemůže však obsahovat způsob jejího dodatečného určení. V souladu s § 13 odst. 2 ZCP je smlouva bez určení kupní ceny také platná, ale jen tehdy, když strany projevily vůli uzavřít ji bez určení kupní ceny. Projev vůle uzavřít platnou kupní smlouvu i bez určení kupní ceny nemusí být přímo součástí smlouvy, postačí jeho vyjádření při uzavírání smlouvy. V tomto případě je kupující povinen zaplatit kupní cenu, jejíž výpočet upravuje kogentní ustanovení § 13 odst. 2 ZCP, od něhož se nelze uchýlit dohodou smluvních stran.

